

Лушко С. М., викладач кафедри фінансів і кредиту, Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

ORCID ID: 0000-0003-4598-1319

e-mail: sveta.lushko@gmail.com

Тараненко Я. О., студентка 3-го курсу спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», Чорноморський національний університет імені Петра Могили, м. Миколаїв, Україна

ORCID ID: 0000-0002-0072-547X

e-mail: taranenkoyanaa9@gmail.com

Видатки державного бюджету України: аналіз динаміки та структури у розрізі функціональної класифікації

Анотація. У статті досліджено основні тенденції виконання видаткової частини Державного бюджету України за 2013-2018 рр. Надано визначення поняття «функціональна класифікація видатків» та обґрунтовано її значимість та необхідність. Описано тенденцію до зростання видатків Державного бюджету країни та розраховано темп його приросту. Описано роль бюджетних трансфертів як основного інструменту горизонтального вирівнювання податкоспроможності регіонів, визначено, які з них є за своєю суттю видатками державного бюджету та яка динаміка їх приросту. Авторами було також проведено статистичний аналіз динаміки та структури видатків за функціональною класифікацією як сукупно, так і постатейно. Дослідження доповнене визначенням фундаментальних змін структури видаткової складової державного бюджету та головних причин у їх змінах. Описано основні причини неефективного витрачання бюджетних коштів, а також сформульовані напрями оптимізації бюджетної політики України у сферах розробки обґрунтованих стратегічних планів та контролю за витрачанням бюджетних коштів на майбутній період.

Ключові слова: Бюджетна резолюція України; видатки державного бюджету; статистичний аналіз даних; сукупні державні видатки; функціональна класифікація видатків.

Lushko S. M., Teacher of the Department of finance and credit, Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

Taranenko Y. O., Student of the 3rd course, specialty 072 «Finance, banking and insurance», Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine

Expenses of the Ukrainian State Budget: Analysis of Dynamic and Structure in the Context of Functional Classification

Abstract. Introduction. The budget is the main fund of the state. It is used to perform of state-mandated functions and tasks. The level of economic and social development of the country depends on the efficiency of attracting funds and the rationality of their use. Over the years, budget policy in Ukraine has not been implemented effectively. This applies to both budget priorities and control over the implementation of the revenue and expenditure parts of the budget.

Purpose. The purpose of the article is to identify the main trends in the implementation of the state budget expenditures for 2013-2018 in terms of functional classification and to analyze changes in its structure to determine the directions of budget policy optimization.

Results. The article researches the main tendencies of implementation of the expenditure part of the State Budget of Ukraine for 2013-2018. The definition of the functional classification of expenditures is defined, its significance and necessity are substantiated. The tendency to growth of expenditures of the State Budget of the country is described and the rate of its growth is calculated. Referring to the results of the Center for Economic Strategy, it was noted that although Ukraine has a tendency to increase public expenditures, however, the percentage of GDP, which is redistributed through the consolidated budget and state trust funds, is too high, and therefore its size should be optimized. The role of budget transfers as the main tool for horizontal equalization of regional tax capacity is described. It is determined which of them are in essence the expenditures of the state budget and the dynamics of their growth. The authors also conducted a statistical analysis of the dynamics and structure of expenditures by functional classification, both aggregate and itemized. The research is supplemented by the definition of fundamental changes in the structure of the expenditure component of the State Budget and the main reasons for their changes. In order to evaluate the optimality of the distribution of the specific gravity of each function group, a comparison was made with the expenditure structure of the countries of Central and Eastern Europe, which became members of the European Union after 2004. This group of countries is a post-communist one, moreover, these countries now meet the European Union's requirements for fiscal discipline and show economic growth and can serve as an example for Ukraine.

Conclusions. As a result, it was concluded that in Ukraine, in accordance with the functional classification of expenditures, there are articles that are underfunded and articles whose share is worthwhile. The main reasons for inefficient

spending of budget funds, which are lack of functionality both in terms of the structure of the document and the process of its adoption and implementation, are described. Also, reasons for reducing the efficiency of the implementation of expenditures of the state budget were the misappropriated use of budget funds, the implementation of programs that are low efficiency, dishonest tender and public procurement, and high level of corruption in all these areas. Authors formulated the directions of optimization of fiscal policy of Ukraine in the areas of elaboration of substantiated strategic plans and control over spending of budget funds for the future period. At the end of the article conclusions from this study are made and prospects of further exploration in this direction are determined.

Keywords: Budget Resolution of Ukraine; State Budget Expenditures; Statistical Analysis of Data; Total State Expenditures; Functional Classification of Expenditures.

JEL Classification: C 35; C 53; Q 00; Q 23.

Постановка проблеми. Бюджет є матеріальною основою для функціонування країни. Він є основним фондом грошових коштів, що використовується для виконання покладених на державу функцій та завдань. Залежно від того, який обсяг доходів буде залучений та на скільки раціонально здійснюватимуться видатки, такий рівень економічного та соціального розвитку матиме країна. З моменту проголошення незалежності Україна пройшла тривалий шлях трансформаційних процесів та реформ. Однак, ці процеси мали низьку якість та успішність, що було зумовлено відсутністю ефективної бюджетної політики країни як в частині пріоритетних напрямів розвитку, так і в частині контролю за виконанням дохідної та видаткової частин бюджету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Видатки державного бюджету є предметом аналізу як для органів фінансового контролю, так і для вчених та науковців. Зокрема, Державна казначейська служба України публікує звіти про виконання Державного бюджету України за місяць, квартал і рік. Рахункова палата здійснює державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) та публікує звіти. Державна аудиторська служба України проводить оцінку управління бюджетними коштами, досягнення їх економії, стану фінансової й господарської діяльності, ефективності і результативності в діяльності підконтрольних установ та подає щомісяця Верховній Раді України, Кабінету Міністрів України й Міністерству фінансів України звіти про узагальнені результати контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень здійснює моніторинг виконання видатків державного бюджету України та щомісяця публікує стислий аналіз, що містить графіки та діаграми, які ілюструють процеси, що відбуваються в Україні.

Серед українських вчених, в коло наукових інтересів яких входять видатки державного бюджету, можна назвати таких як В. Федосов, С. Юрій, А. Дюк, Т. Коляда, М. Західна, Д. Трохимчук, Р. Глинський. М. Галас, В. Даньків та інші. Однак, попри достатню кількість досліджень видаткової частини державного бюджету, потребує вдосконалення бюджетна політика у сфері видатків як в частині розробки обґрунтованих стратегічних напрямків та орієнтирів бюджетної політики, так і в частині контролю за ефективністю витратання бюджетних коштів.

Формулювання цілей дослідження. Метою дослідження є визначення основних тенденцій щодо виконання видаткової частини державного бюджету за 2013-2018 роки в розрізі функціональної класифікації та аналіз зміни його структури для визначення напрямів оптимізації бюджетної політики. В ході дослідження передбачено виконання таких завдань як: аналіз поняття функціональної класифікації державного бюджету; дослідження динаміки обсягів видаткової частини за 2013-2018 рр.; аналіз загальної структури; порівняння структури видатків на початку (2013 рік) та наприкінці спостереження (2018 рік); аналіз динаміки статей зі змішаною тенденцією; визначення основних закономірностей щодо виконання витрат Державного бюджету; визначення напрямів оптимізації бюджетної політики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Відповідно до Бюджетного кодексу України «видатки бюджету» це – кошти, спрямовані на здійснення програм та заходів, передбачених відповідним бюджетом [1].

Усі видатки держави згруповані відповідно до бюджетної класифікації, яка являє собою єдине систематизоване згрупування доходів, видатків, кредитування, фінансування бюджету, боргу відповідно до законодавства України та міжнародних стандартів [1].

Функціональна класифікація видатків є за своєю суттю групуванням відповідно до функцій, з виконанням яких пов'язані видатки бюджету. Дані функції представлені у вигляді десяти функціональних груп з розподілом кожної на підгрупи.

Також окремо у видатках державного бюджету виділяють міжбюджетні трансферти, які застосовуються для того, аби доходи відповідали видатковим повноваженням різних рівнів влади. В контексті видатків державного бюджету до бюджетних трансфертів відносять базову дотацію, субвенції, та додаткові дотації. Ці дотації є коштами, які передаються з державного до місцевих в ході горизонтального вирівнювання податкоспроможності регіонів.

Значення функціональної класифікації полягає у її структурованості та згрупованості. Зокрема, саме за рахунок цієї класифікації можливо чітко прослідкувати найбільш пріоритетні для держави напрями використання бюджетних коштів, зробити висновок щодо сутності актуальної політики, спрогнозувати

майбутній розвиток певних галузей та визначити шляхи оптимізації чинної ситуації.

Для досягнення означених цілей проведемо аналіз основних тенденцій видаткової частини Державного бюджету України за 2013-2018 рр. (табл.1).

Таблиця 1 Динаміка видатків Державного бюджету України за 2013-2018 рр.

Показник	Період, роки					
	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Видатки державного бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів), млрд грн	287,6	299,6	402,9	489,5	566,9	686,9
Темп зростання видатків державного бюджету, %	-	4,17	34,48	21,49	15,81	21,17
Міжбюджетні трансферти, млрд грн	115,9	130,6	174,0	195,4	272,6	299,0
Частка міжбюджетних трансфертів у загальній структурі видатків, %	28,7	30,4	30,2	28,5	32,5	30,3
Темп зростання міжбюджетних трансфертів, %	-	12,7	33,2	12,3	39,5	9,7
Усього видатків	403,5	430,2	576,9	684,9	839,5	985,9

Джерело: узагальнено авторами

Так, обсяг видатків Державного бюджету України варіюється від 287,6 до майже 686,9 млрд грн за 6

років. Графічно зростання видатків Державного бюджету України представлено на рис. 1.

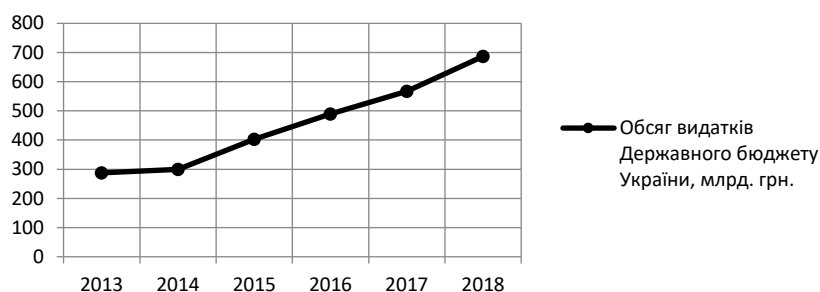

Рисунок 1 – Динаміка обсягів Державного бюджету України у 2013-2018 рр.

Джерело: представлено авторами

Починаючи з 2013 року, обсяг видатків Державного бюджету України має чітку тенденцію до нерівномірного поступового зростання. Найбільше зростання за наведений період спостерігається у 2015 році: обсяг видатків збільшився на 34,5% або 103,3 млрд грн у порівнянні з попереднім роком. Середній темп зростання становить 15,6%. Загалом з 2013 року, в якому зафіксовані найменші показники, до 2018 року обсяг видатків Державного бюджету зріс на 138,8%.

Щоб оцінити, позитивними чи негативними є дані тенденції, слід оцінювати три основні моменти:

- 1) тенденція до зростання чи спадання;
- 2) рівень ВВП, який перерозподіляється через загальні державні видатки;
- 3) оптимальна структура видатків.

В Україні простежується стійка тенденція до зростання державних видатків. З точки зору економічної теорії зростання сукупних державних видатків збільшує споживання та в результаті зумовлює зростання доходів бюджету. При цьому виникає мультиплікативний ефект. Враховуючи євроінтеграційний курс України, орієнтиром

оптимальної структури бюджету для України можуть слугувати країни Центральної та Східної Європи, що стали членами ЄС після 2004 року. Дані країни є посткомуністичними, мають набагато менший ВВП на душу населення порівняно до «старих» країн ЄС і розвинуту соціальну систему, чим схожі з Україною. До того ж, країни ЦСЄ відповідають вимогам ЄС щодо фінансової дисципліни та показують економічне зростання, а тому можуть слугувати для України прикладом.

Відповідно до аналітичної записки Центру економічної стратегії варто вважати структуру видатків країни Центральної та Східної Європи оптимальною.

Міжбюджетні трансферти також мають тенденцію до зростання в абсолютному вираженні. Їх обсяг за останні 6 років зріс з 115,9 млрд грн до 299 млрд грн. При цьому їх частка становить майже третину в загальній структурі видатків державного бюджету та коливається від 28,5% до 30,4%, а середній темп зростання становить 16,1%.

Варто зазначити, що їх структура з 2014 року дещо змінилася через проведення реформи децентралізації.

Дана реформа являє собою передачу повноважень та коштів для їх виконання від державної влади до органів місцевого самоврядування. З одного боку, дана реформа має позитивний ефект, оскільки частина зібраних податків і зборів не спрямовується до державного бюджету, а потім перерозподіляються до місцевих, а одразу залишаються на місцях та є ресурсом для втілення програм та проєктів, спрямованих на соціально-економічний розвиток регіонів. Другим позитивним моментом є те, що органи місцевого самоврядування зацікавлені в тому, щоб створити сприятливе середовище для розвитку

бізнесу та встановити найоптимальніші податкові ставки місцевих податків та зборів.

Однак, при цьому є негативні фактори. Ігнатишин М. та Бурдюк Л. зауважують, що основна проблема, яка сьогодні характерна для міжбюджетних трансфертів як основного інструмента фінансового вирівнювання в Україні, – корупційна складова витрачання [3, с. 134].

Для глибокого аналізу та дослідження причин стрімкої динаміки видатків Державного бюджету доцільно розглянути його структуру, в розрізі функціональної класифікації (табл.2).

Таблиця 2 Структура видатків Держбюджету за функціональною класифікацією (без урахування міжбюджетних трансфертів)

Рік	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Загальнодержавні функції	12,20	21,97	25,59	24,12	25,14	23,72
Оборона	2,93	9,13	12,91	12,13	13,12	14,12
Громадський порядок, безпека та судова влада	7,79	14,89	13,56	14,64	15,50	17,01
Економічна діяльність	10,03	11,48	9,22	6,42	8,29	9,26
Охорона навколишнього природного середовища	1,11	0,87	1,01	0,97	0,84	0,76
Житлово-комунальне господарство	1,52	0,04	0,01	0,003	0,003	0,04
Охорона здоров'я	12,17	3,53	2,84	2,55	2,95	3,29
Духовний та фізичний розвиток	2,70	1,63	1,64	1,01	1,39	1,47
Освіта	20,86	9,57	7,49	7,11	7,29	6,45
Соціальний захист та соціальне забезпечення	28,68	26,89	25,74	31,04	25,49	23,86
Всього	100	100	100	100	100	100

Джерело: розраховано авторами

Спираючись на дані таблиці, можна сказати, що за останні роки значно зросла частка витрат на загальнодержавні функції (з 12,2% у 2013 р. до 23,72% у 2018 р.). Різке збільшення видатків на загальнодержавні функції зумовлено зростанням витрат на проведення виборів та референдумів та обслуговування державного боргу.

Також варто зазначити, що в 4,8 рази зросли витрати на оборону держави. Зростання даної статті видатків є вимушеним кроком для України в контексті нинішньої політичної ситуації та загрози цілісності країни.

Водночас відбувається зменшення частки державних видатків на освіту та охорону здоров'я, що можна пояснити переданням фінансування закладів освіти і закладів охорони здоров'я на місцеві бюджети. Варто зазначити, що дані сфери є помітно

недофінансованими в нашій країні. Найбільшу частку займають видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення (25-31%).

Надзвичайно малими є видатки держави на фінансування житлово-комунального господарства, охорону навколишнього природного середовища та духовний і фізичний розвиток.

Згідно з наведеними даними, структура видатків є динамічно неоднорідною: деякі статті характеризуються відносною відсутністю істотних коливань, а деякі демонструють суттєві зміни з часом. Це, у свою чергу, впливає на частки розділів у загальних обсягах бюджету. Саме тому доцільно порівняти структури видатків на початку та наприкінці спостереження (рис.3, 4), а також дослідити найбільш неоднорідні розділи окремо.

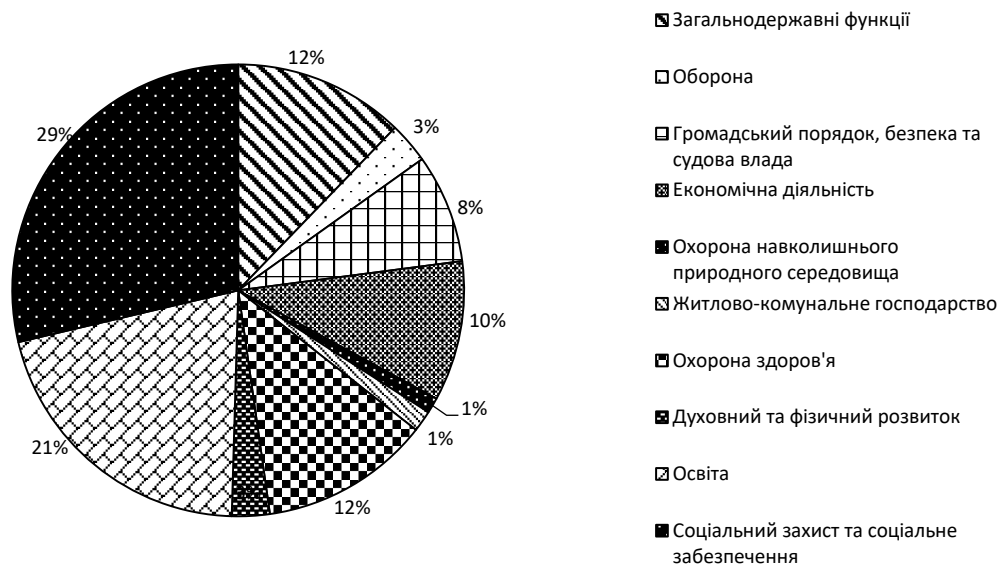

Рисунок 3 – Структура видатків Державного бюджету України у 2013 році

Джерело: побудовано авторами

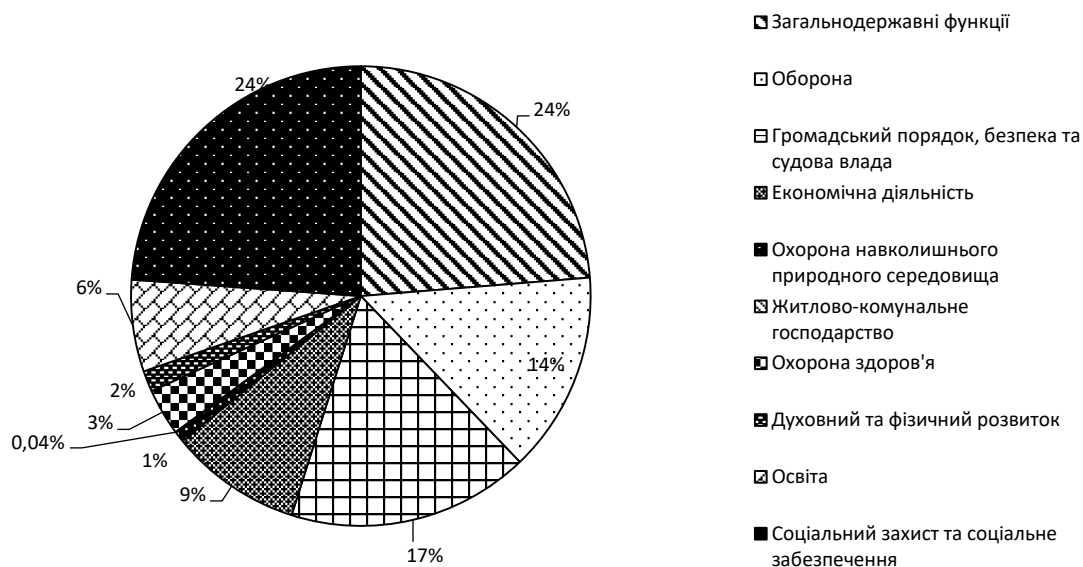

Рисунок 4 – Структура видатків Державного бюджету України у 2018 році

Джерело: побудовано авторами

У 2013 р. найбільшими статтями видатків бюджету були соціальний захист та забезпечення (29%), освіта (21%) та загальнодержавні функції (12%). Восьму частину обсягу склали видатки на охорону здоров'я. Близько 3% бюджету було витрачено на оборону, 8% – на громадський порядок.

І хоча у 2018 році найбільшою статтею видатків лишився соціальний захист, що цілком зрозуміло з огляду на роль держави для суспільства, загальна структура зазнала суттєвих змін. Видатки на освіту скоротились у 3,5 раза, склавши лише 6% загального

обсягу. Така сама тенденція спостерігається за статтею видатків на охорону здоров'я.

Натомість деякі розділи функціональних видатків зазнали збільшення обсягів фінансування: витрати на загальнодержавні функції зросли удвічі, вони є найбільш затратними статтями; витрати на охорону здоров'я – у 4,5 раза. Фінансування на забезпечення громадського порядку, безпеки та судової влади також збільшилось, додавши 100%.

Порівняємо динаміку деяких статей видатків бюджету між собою (рис.5).

Рисунок 5 – Структура видатків України, 2011-2018 рр.

Джерело: побудовано авторами

З 2011 по 2013 рік видатки на оборону й громадський порядок мали тенденцію до зниження, а видатки на охорону здоров'я – до зростання. Проте у 2014 році ситуація кардинально змінилась. Спостерігається різке падіння обсягу видатків соціального спрямування та зростання видатків, спрямованих на охорону та державну безпеку. З огляду на вказані зміни у динаміці та структурі видатків, за період з 2013 по 2018 рр. спостерігається переорієнтація внутрішньої політики держави на функції, пов'язані з безпекою громадян України: військова та цивільна оборона, громадський порядок, боротьба зі злочинністю, охорона державного кордону, судова влада, нагляд за дотриманням закону, зовнішньополітична діяльність тощо. Серед головних причин слід виділити внутрішньополітичну ситуацію на території України у 2013 році та воєнну загрозу територіальній цілісності держави, починаючи з 2014 року.

Причинами зменшення витрат на житлово-комунальне господарство є реформа децентралізації, відповідно до якої у 2015 році дана стаття також була переведена в адміністрування місцевого самоврядування, що знизило видатки Державного бюджету. Крім того, додатковою причиною зменшення витрат на ЖКГ є перехід домогосподарств у обслуговування об'єднаннями співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ).

У 2017 році був розроблений проєкт Бюджетної резолюції на 2018-2020 роки [4], який був схвалений урядом, однак не прийнятий парламентом. Це було черговою спробою запровадження середньострокового бюджетного планування. Яворський П., вивчаючи іноземний досвід та українські реалії щодо розробки і прийняття Бюджетної резолюції, доходить наступних висновків:

головною проблемою української Бюджетної резолюції є повна відсутність якої-небудь функціональності як з точки зору структури, так і

процесу прийняття. Даний документ не приймається у строки, передбачені законом, є результатом закритого процесу, який не передбачає будь-яких відкритих обговорень та пояснень щодо формулювання та реалізації державної політики. Крім того, він не має затвердженої структури і публікується в довільній формі як Постанова Кабінету Міністрів України.

фактично повністю відсутній огляд економічного стану України. Розділ «Орієнтовні основні прогностичні макропоказники економічного і соціального розвитку України» містить шість економічних індикаторів, показники яких подаються без розкриття механізмів досягнення визначених рівнів та їх динаміки, реалістичність яких є сумнівною.

Розділ «Основні задачі бюджетної політики» містить довгий неструктурований список цілей з розмитими нечіткими формулюваннями, що оцінку необхідних бюджетних витрат та необхідного рівня доходів їх покриття.

Бюджетна Резолюція України не виконує завдання, визначені Бюджетним кодексом. Процес формування державного бюджету повністю відірваний від неї, що робить створення даного документу бюрократичною вимогою та неефективною витратою державних ресурсів [5].

Розмитість та нечіткість формулювань та не підкріплення їх критеріями якості та результативності з обґрунтованими джерелами коштів для їх реалізації призводить до низької ефективності витрачання бюджетних коштів. Це також дає підґрунтя і для розвитку корупційної складової.

Щодо контролю за використанням бюджетних коштів, то хоча в Україні існує достатньо органів для його здійснення (Рахункова Палата, Державна аудиторська служба України, Національне агентство з питань запобігання корупції тощо), однак, ми весь час стикаємося з такими явищами як нецільове використання бюджетних коштів, реалізація програм, які мають низьку ефективність, нечесне проведення

тендерів і державних закупівель та високий рівень корупції у всіх цих напрямках.

Серед основних напрямів оптимізації видатків державного бюджету можна виділити наступні. По-перше, удосконалити зміст та порядок прийняття і розробки Бюджетної резолюції як основоположного документу в контексті визначення стратегічних пріоритетів. По-друге, слід оптимізувати методіку прогнозування дохідної та видаткової частин Державного бюджету, оскільки планові показники, визначені в Законі України про Державний бюджет України», не в повній мірі відповідають надходженням та видаткам, представлених у звітах Державної казначейської служби України. По-третє, не скорочувати економічні видатки, оскільки саме фінансування цієї статті має вплив на економічне зростання країни. По-четверте, основний фокус уваги законодавчої та виконавчої гілок влади має бути зосереджений не на скороченні видатків Державного

бюджету, а на збільшенні його доходів. Урядом проводиться дефіцитна політика, а дефіцит покривається за рахунок боргового фінансування. При цьому рівень боргового навантаження перевищує 60% ВВП. Отже, аби уникнути ефекту боргової спіралі, слід зосередитися на реалізації реформ, які сприятимуть зменшенню рівня тіньової економіки та числа суб'єктів господарювання, які уникають чи ухиляються від сплати податків.

Висновки. Перед державою стоять два основні завдання. Перше – наповнити бюджет достатнім обсягом коштів, необхідних для виконання її функцій. Друге – максимально ефективно їх використати. При цьому, говорячи про ефективність державних видатків, у першу чергу слід звертати увагу на їх структуру і тільки потім на їх обсяги. В Україні обсяг видатків державного бюджету щороку зростає, однак, не всі вони витрачаються продуктивно та направлені на забезпечення економічного розвитку країни.

Література:

1. Бюджетний кодекс України : закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#n1513> (дата звернення: 01.08.2019).
2. Руда Ю., Піонтківська І. Бюджет-2018: розвиток за інерцією. 2018. URL: https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/budget-2018_flash.pdf (дата звернення: 01.08.2019).
3. Ігнатишин М., Бурдюх Л. Міжбюджетні трансферти як ефективний метод бюджетного регулювання. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2018. № 2(10). С. 134-139.
4. Проект Бюджетної резолюції на 2018-2020 роки URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250067274> (дата звернення: 01.08.2019).
5. Яворський П. Якою повинна бути Бюджетна резолюція? (міжнародний досвід та рекомендації для України). 2015. URL: <http://www.kse.org.ua/download.php?downloadid=381> (дата звернення: 01.08.2019).
6. Звіти про виконання Державного бюджету України. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://www.treasury.gov.ua> (дата звернення: 01.08.2019).

References:

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (2010). The Budget Code of Ukraine (Order No. 2456-VI, July 8). Retrieved from <http://https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> [in Ukrainian].
2. Centre for economic strategy (2018). Biudzheta-2018: rozvytok za inertiieiu. Retrieved from https://ces.org.ua/wp-content/uploads/2018/01/budget-2018_flash.pdf [in Ukrainian].
3. Ihnatyshyn, M.V. & Burdiukh, L. Yu. (2018). Interbudgetary transfers as an efficient method of budgetary regulations. *Naukovyj visnyk Mukachivs'koho derzhavnoho universytetu*, 2 (10), 134-139. Retrieved from <https://msu.edu.ua> [in Ukrainian].
4. Ministry of Finance of Ukraine (2017). Budget Resolution of 2018-2020. Retrieved from <https://minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/%D0%9E%D0%9D%D0%91%D0%9F%202018-2020.pdf> [in Ukrainian].
5. EUINFOCENTER (2015). Yakoiu povynna buty Biudzhetna rezoliutsiia? (mizhnarodnyj dosvid ta rekomendatsii dlia Ukrainy) Retrieved from http://radaprogram.org/sites/default/files/infocenter/publications/byudzhetna_rezolyuciya.pdf [in Ukrainian].
6. State Treasury Service of Ukraine (2013-2018). Zvity pro vykonannya derzhavnoho biudzhetu. Retrieved from <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu> [in Ukrainian].

Ця робота ліцензована Creative Commons Attribution 4.0 International License